

ANMELDELSER.

NORDENS FÅGLAR, ANDRA UPPLAGEN AV L. A. JÄGERSKJÖLD OCH
GUSTAF KOLTHOFF MED BILDER AV OLOF GYLLING

(Beijers Bokförlagsaktiebolag Stockholm 1911).

Her i Danmark lever vi jo endnu paa Kjærböllings Fugleværk, og selv den »anden fuldstændigt omarbejdede Udgave« har forlængst ophørt at have Nyhedens Interesse; den udkom nemlig for 35 Aar siden. Med nogen Misundelse ser man da, at der i vort Naboland efter kun $1\frac{1}{2}$ Snes Aars Forløb udkommer en ny Udgave af »Nordens Fåglar«. Det første Hefte foreligger nu, og det er jo med en vis Spænding, man tager fat paa det; Omslaget ser helt festligt ud, viser en Falk siddende paa en Klippeblok i et vildt Bjerglandskab.

Grundlaget for den ny Udgave er tydeligt nok Billederne; medens i den tidligere Udgave Billederne for en stor Del var de samme som i Sundevalls »Svenska Fåglarne«, smaa Afbildninger af flere Arter paa en Tavle uden nævneværdige landskabelige Omgivelser, følges her for en stor Del et andet Princip. Illustrationerne bestaar af 110 Foliotavler efter Malerier af Olof Gylling, reproducerede i Firfarvetryk, og desuden af 50 Tavler med 6—7 mindre Afbildninger paa hver. 4 af de førstnævnte Tavler ledsager Hefte 1, og man vil da efter disse nogenlunde kunne bedømme Illustrationsmaterialet. Billedernes Størrelse er imponerende i Sammenligning med, hvad man er vant til her i de nordiske Lande: Silkehale i naturlig Størrelse, Fasan og Rype i halv Størrelse. Det er ikke zoologiske Tegninger i snevrere Forstand, langt mere Afbildninger af Fuglenes Færden og Forhold i Naturen; deraf følger naturligvis, at der heller ikke altid er lagt Vægt paa Udpensling af hver Enkelthed, men Fjerenes Tegning og Farve maa dog siges at træde tilstrækkelig tydelig frem til zoologisk Brug. I Tavlen med Dalryperne er Fuglenes Form fortrinlig gengivet, men den lila Tone, der er over Bladet, vil dog vel nok falde de fleste noget fremmed. Efter de Prøver, der foreligger, maa man sige, at Illustratoren er i Besiddelse af de to Hovedegenskaber for en Fuglemaler: at kunne gengive Fjerlagets Udseende og Fuglenes Form og Stillinger. Reproduktionen synes efter de foreliggende Prøver saa god, som man kan vente det ved et Værk, hvis Pris dog maa holdes indenfor overkommelige Grænser. Man har Lov til at nære gode Forhaabninger til de 110 »biologiske Tavler«, og antagelig vil de andre Tavler med mindre Billeder, hvoraf ingen endnu foreligger, svare hertil.

Teksten til faunistiske Værker begynder jo gerne med en almindelig Del; her gaas der lige løs paa Sagen og begyndes med den specielle Del. Den første Gruppe, der behandles, er Spurvefuglene. En Oversigt over Fuglenes Underklasser og Ordener efter Lilljeborgs System indleder men skal vel nærmest tages som en Meddelelse om, i hvilken Orden Teksten vil behandle de enkelte Grupper; som System betragtet svarer det jo dog for lidt til, hvad

vi nu til Dags maa forlange. Det første Hefte behandler Droslerne, og der følges de kendte Spor. For hver Art anføres kun ét systematisk Navn, og dernæst svenske, norske, danske, finske og lappiske Betegnelser for Fuglene, hvorefter følger Beskrivelse af Fuglen, dens Udbredelse og Biologi. Saaledes som Planen for Værket er lagt, kan der ikke siges synderlig imod Teksten som Helhed, men sikkert vilde mange ønske en noget fyldigere og mere indgaaende Omtale af den enkelte Arts Liv; ved et Værk, der for Billedstoffets Vedkommende er saa stort anlagt, vilde en rigeligere Tekst sikkert have været paa Plads. At danske Forhold under disse Omstændigheder ikke kan optage nogen stor Plads, er selvfølgelig (Medarbejder for Danmark er Mag. sc. R. Hørring). Følgerne af Tekstens Kortfattedhed springer flere Steder i Øjnene; naar der staar om Sangdroslen, at den kommer regelmæssig til Sverig de sidste Dage i Marts eller de første Dage af April, da er det jo sikkert generaliseret i altfor høj Grad. I den almindelige Beskrivelse af Drosselfuglene hævdes, at Droslerne i Norden kun lægger et Kuld Æg; her i Danmark er 2 Kuld det almindelige for Drossel og Solsort, og for den sidstes Vedkommende vilde det tredje vist ikke overraske. Ved Omtalen af Solsorten savner man Oplysninger om, hvorvidt Fuglen ikke ogsaa i Sverig som i Danmark og hele det øvrige Evropa i Løbet af de sidste Aartier delvis har ændret Levevis og er bleven en By- og Havefugl; dens voksende Udbredelse i Danmark nævnes, hvad sikkert alle vil erkende er rigtigt; derimod vil neppe mange gaa ind paa, at den endnu omkring 1880 var »ret sjelden« her.

Værket vil udkomme i 40 Hefter med mindst et Ark Tekst og 4 Tavler, og den samlede Pris vil blive 120 Kr. Det vil sikkert blive et godt Hjælpemiddel til Udbredelse af ornithologisk Kundskab og være en Pryd for en Bogsamling; man maa haabe, at Forfatternes og Forlagets Tiltro til det ornithologiske Publikum i de nordiske Lande ikke maa blive gjort til Skamme. O. H.

HÆTTEMAAGEN (LARUS RIDIBUNDUS). DENS LIV I BILLEDER OG ORD.
FOTOGRAFIER EFTER NATUREN AF C. RUBOW.

(Gyldendalske Boghandel, Nordisk Forlag 1911)

Som et smukt Sidestykke til »Stormmaagen« har C. Rubow iaar udsendt ovennævnte Bog, der indeholder en Række særdeles smukke Billeder af Hættemaagen ude og hjemme. De fleste Fotografier ere tagne paa Øen Egholm i Store Bælt, (se D. O. F.s Tidskrift, IV Aarg., S. 168), men en Del her i Byen, hvor jo Hættemaagen i de senere Aar er bleven en hyppig og velset Vintergæst. Paa nogle Sider bag i Bogen giver Forf. os — efter at have gjort Rede for Hættemaagens geografiske Udbredelse, Fældning, Føde og Yngleforhold — en Del morsomme Iagttagelser fra dens Familieliv paa Egholm og skildrer sluttelig ret udførligt, hvorledes »Byens Maage« ter sig under sit Vinterophold her i Staden.

Bogen fremtræder i samme nydelige Udstyr som sin Forgænger og vil sikkert finde samme velfortjente, begejstrede Modtagelse.

Hættemaagen er tilegnet Fuglekenderen og Fuglevennen Overlæge O. Helms, der har bistaaet Forf. med Udarbejdelsen af de to Bøger. E. L. S.

STORMMAAGEN. DENS LIV I BILLEDER OG ORD, FOTOGRAFERET EFTER NATUREN AF C. RUBOW. ANDEN UDGAVE MED FORØGET TEKST.

(Gyldendalske Boghandel Nordisk Forlag København 1911).

THE LIFE OF THE COMMON GULL, TOLD IN PHOTOGRAPHS BY C. RUBOW.

(Witherby & Co. London).

Første Udgave af Rubows Bog om Stormmaagen blev hurtigt udsolgt og danske Fuglevenner vil med Glæde hilse det nye Oplag. I adskillige Anmeldelser af den første Udgave blev der anket over, at Teksten var saa knap; Forf. har taget Hensyn til disse Ønsker, og der følger efter Billederne en fornøjelig Beskrivelse af Stormmaagens Liv og Færdn Sommer og Vinter med talrige Iagttagelser af Forf. selv fra Stormmaagens Sommerliv paa Egholm.

Samtidig med anden danske Udgave af »Stormmaagen« er Bogen udkommen paa engelsk hos Witherby & Co., som tidligere har udsendt adskillige Værker med Fotografier af enkelte Fuglearter. Billederne i den engelske Udgave er trykte med en brunlig Tone, som klæder dem godt. Hvis man behøvede at bestyrkes i Troen paa de Rubow'ske Billeders Fortrinlighed, vilde man kunne blive det alene ved den Omstændighed, at Bogen udkommer i England, Fuglefotografens Hjemstavn, og det Land, hvor den er drevet til en Højde, som næppe nogetsteds er overgaaet. O. H.

HERLUF WINGE: FUGLENE VED DE DANSKE FYR I 1910.

28DE AARSBERETNING OM DANSKE FUGLE.

(Særtryk af Vidensk. Medd. Naturh. Foren. Kbhvn. 1911).

I Aarets Løb faldt der over 2500 Fugle ved Fyrene, hvoraf 1307 af 77 Arter indsendtes til zoologisk Museum. Af de indsendte Fugle var der ingen, der ikke tidligere var faldet ved Fyrene, og Artsantallet er derfor blevet staaende ved 160.

Imellem Forf.s egne Iagttagelser har en enkelt vedrørende Gyvfuglespørgsmaalet særlig Interesse, hvorfor Iagttagelsen her skal gives ordret:

»3. August Kl. 6,30 Aften, i stille Vejr med letskyet Himmel, kom en Flok Sortænder (*Oedemia nigra*) paa mellem 100 og 200 flyvende fra Nord, højt, ude over Sundet; en Tid lang fløj Flokken videre lige mod Syd, men vendte derefter tilbage mod Nord, svingede flere Gange mod Øst og Vest for tilsidst igen at gaa mod Syd og forsvinde; stadig skiftede Flokken Form; undertiden fløj de fleste

af Fuglene i en enkelt næsten lige Linie, undertiden opløstes Flokken i mindre, mere eller mindre V-formede Afdelinger, undertiden samledes den mere i Klumpform eller i en mægtig Bue; en enkelt Gang svingede Flokken næsten helt ind over Kysten, hen over mit Hoved, og et Øjeblik hørtes den hvislende, fløjtende Lyd af Vingeslagene, og et Par Gange lød den velkendte Stemme gyv gyv ned fra Luften. Omtrent 5 Minutter var Flokken at se, i fortrinligt Lys, og næsten hele Tiden holdt jeg den i stærk Kikkert; om Artsbestemmelsen af de helt sorte Ænder kunde der ingen Tvivl være. Elev Peter Bang var den, der opdagede Flokken. — Det var første Gang, at jeg havde Lejlighed til at se »Gyvfugle«; jeg kendte dem hidtil kun efter Stemmen; for mig var det dermed klaret, at Gyvfugle i hvert Fald kunne være Sortænder, som det tidligere var gættet. Det er ikke sandsynligt, at nogen anden Art skulde kunne have ganske den samme Stemme; men meget muligt er det, at baade Fløjsand og andre kunne have Stemmer, der minder om denne.«

Af sjældnere Fugle faldt bl. a. Stormsvaler (*Procellaria pelagica*) og Blaakjælk (*Cyanecula suecica*) ved Fyrene. Mellem de mere eller mindre udførlige iagttagelser fra de enkelte Fyr bemærker man den glædelige Meddelelse, at Tejstjerne paa Nordre Rønner endog har haft en betydelig Fremgang i 1910. I 1909 og de nærmest foregaaende Aar var der saaledes 10—12 Par, medens der i 1910 meddeles at være omtrent 25 Par. Af de »Usædvanlige Tildragelser i 1910« bør nævnes Forekomst af Stormfugl (*Fulmarus glacialis*), Triel (*Oedicnemus crepitans*), Rovterne (*Sterna caspia*) og ikke mindre end tre Hærfugle (*Upupa epops*), der i Aarets Løb er skudt forskellige Steder her i Landet. Beretningen indeholder desuden interessante Meddelelser om jordfundne Fugle, der yder et værdifuldt Bidrag til de tidligere gjorte Undersøgelser. De fundne Fugleknogler tilhører 29 Arter, hvoriblandt et Fund af et Mellemfodsben af Grønspette (*Gecinus viridis*) fra Stenalderen har særlig Interesse derved, at der ikke tidligere hos os er kendt jordfundne Knogler af denne Art. Foruden Meddelelsen om et Fund af Gejrfugleknogler i en Skaldynges S.V. for Frederiksværk, føjes der en Række Meddelelser om nye Fund af Gejrfugl til Fortegnelsen over Gejrfugle-Fund i vore Nabolande.

Saaledes indeholder denne Aarsberetning meget af stor Interesse, og den bliver det sidste, men ikke mindste interessante og værdifulde Led i den lange Række Fyrberetninger, der er udgaaet fra Viceinspektør Wings kyndige Haand.

P. JESPERSEN.

DYREVÆRNEFORENINGEN »SVALEN« (Aarsberetning for 1910).

Ligesom de tidligere Aarsberetninger indeholder denne mangt og meget af højst forskellig Karakter, og sandsynligvis vil det i endnu højere Grad blive Tilfældet, efter at »Svalen« fra at være en mere speciel Fugleværneforening er gaaet over til at blive Dyreværneforeningen »Svalen«. Det Spørgsmaal opstaar uvilkaarligt:

var der ikke Opgaver nok for Foreningen at arbejde paa alene med Hensyn til Fuglene? Vi har i Forvejen en Dyrebskyttelsesforening, saa denne Udvidelse synes ikke at have været særlig nødvendig, da der dog faktisk foreligger mere end Opgaver nok paa Fugleværnets Omraade.

Af særlig ornithologisk Interesse indeholder Hefftet en Beretning om Forholdene paa de af Foreningen fredede Holme »Svaneklapperne« ved Saltholmen. I 1906 var Viceinspektør Winge paa »Svaneklapperne« og meddelte i Aarets Beretning om Fuglenes Antal derovre, og det har nu efter 4 Aars Forløb sin store Interesse at se, hvorledes Forholdet nu er. Ligeledes i 1910 tog Viceinspektør Winge derover og meddeler bl. a. følgende om Fuglene paa Holmene i Sammenligning med 1906: »Indtrykket blev, at Fuglene paa Svaneklapperne iaar var færre end i 1906. Af Arter, der fandtes ynglende paa Øerne i 1906, manglede nu Præstekrave, Stenvender og Dvergterne; alle var i 1906 sete paa C. (en af Holmene); Strandskaderne var nu paafaldende faa; Hætte maage og Stormmaage syntes ret stærkt indskrænkede i Tal; kun Rødben, Havterne, Stokand, Gravand og Skallesluger vare vist tilstede i samme Tal som før. Af de Arter, der i 1906 havde vist sig som Gæster fra Saltholmen, manglede nu Rylen, og af de store Maager, Havmaage og Svartbag, blev der kun set en enkelt paa Afstand, ubestemmelig. En enkelt Art var nu tilkommen: Spidsanden. Hvad Grunden kan være til Fuglenes Aftagen paa Svaneklapperne, er uvist; men snarest maa det vel være Ufred enten her eller paa selve Saltholmen eller begge Steder. Hvor ofte end »Svalens« Opsynsmand tilser Svaneklapperne, er det umuligt helt at hindre Æg-Plyndring eller Jagt. Der var da ogsaa Tegn paa, at der ret nylig havde været ubudne Gæster paa Øerne; midt paa B. laa en Mængde ituslagne Hættemaage-Æg samlede i en Bunke; det saa ud, som om nogen dér havde sorteret indsamlede Æg og slaadet de ubrugelige istykker. Paa Saltholmen skal der ogsaa iaar være samlet Æg i uhyre Mængde«. —

En udførlig Redegørelse for Mængden af hver Art viser desværre ogsaa altfor tydeligt, hvor betydelig Tilbagegang, der i Virkeligheden er sket i Fuglenes Antal i Løbet af de fire Aar. Det er saaledes et sørgeligt Resultat, der er kommet ud af Fredningen, men det er ogsaa meget uheldigt, at Opsynsmanden, der bor i Dragør, er bosteddende omtrent 1 Mil fra Øerne. Mon Foreningen ikke kunde gøre lidt mere for, at Fredningen paa Øerne, i hvert Fald i Yngletiden, blev respekteret?

Sørgelig vilde det være, om det stadig skulde gaa tilbage med Fuglebestanden paa Svaneklapperne, hvor der uden Tvivl maa findes de rette Betingelser for et rigt Fugleliv, og med Rette slutter Viceinspektør Winge: »en Skuffelse var det, at der trods Fredningen var tydelig Tilbagegang at mærke«. —

P. Jespersen.

FLORA OG FAUNA. UDGIVET AF NATURHISTORISK FORENING
AF LÆRERE I JYLLAND. HÆFTE 4, 1911.

(1 Kms. hos Lehmann & Stage, Kbhvn.).

Der findes i Hæftet en Berigtigelse af Meddelelsen i et tidligere Hæfte om en skudt Laplandsværling, som viser sig at være en Sneværling. Af Artikler behandlede Ornithologi findes »Aarsegnens Fauna« af Kaj Petersen; Forf. omtaler, hvilke Fugle han har set under et 12aarigt Ophold i Egnen; naar han ialt kun faar 44 Arter med, hvoraf 34 yngler eller maa formodes at yngle paa Egnen, da kan man være sikker paa, at et særdeles betydeligt Antal har undgaaet hans Opmærksomhed. Forf. skriver om den enkelte Bekasin »Reden har jeg aldrig set, og den yngler vist ikke her«; en ubestridelig Sandhed, da Fuglen overhovedet ikke yngler her i Landet.

O. H.

AQUILA. Bd. XVII. Red. af Otto Herman.

(Budapest 1910.)

Aquila giver et godt Billede af den Flid og Planmæssighed, hvormed man i Ungarn arbejder paa at skaffe Klarhed i visse Dele af Ornithologien. Fugletrækket undersøgtes i 1909 saaledes fra over 80 Jagttagesstationer, og det herfra indsamlede Materiale er af Eugen Greschik udførligt bearbejdet og samstillet med tidligere Aars Jagttageslister. Af samme foreligger endvidere Resultatet af Maveundersøgelser af 135 Stk. Vintermusvaager (*Archibuteo lagopus*); i Mavne fandtes væsentlig Mus, i enkelte Tilfælde Fugle og 2 Gange fandtes Rester af Harer; yderligere fandtes i faa Tilfælde Levninger af tamme Høns og Ænder; disse Levninger syntes at stamme fra Aadsler. Af Musvaagen (*Buteo vulgaris*) er undersøgt 81 Stk. og det fremgaar af Beretningen, at Fuglen dér som her væsentlig lever af Mus; hyppigt fandtes Levninger af Græshopper, 5 Gange af Agerhøns og 1 Gang af Vagtel. Af Skovhornugle (*Otus vulgaris*) blev undersøgt 87 Maver og Gylp; Undersøgelsen bekræftede det kendte Forhold, at Skovhornuglen hovedsagelig tager Mus undertiden Smaafugle. Der foreligger endnu et Arbejde af Eugen Greschik, nemlig om Kindtænderne hos de ungarske Mus; Afhandlingen er illustreret med 3 Tavler og vil sikker være nyttig ved Artsbestemmelse af de i Maver og Gylp fundne Mus. E. Csiki har undersøgt 90 Rødfodfalke (*Falco vespertinus*) og har herved fundet, at denne Art saa godt som udelukkende lever af Insekter især Græshopper; kun i 2 Tilfælde fandtes Levninger af unge Smaafugle, i 5 Tilfælde fandtes Mus og i 3 Frøer. Csiki har ligeledes undersøgt 94 Taarnfalke (*Falco tinnunculus*) og har fundet, at Taarnfalken i den kolde Aarstid hovedsageligt lever af Mus og i den varme af Insekter samt Firben. Af Jacob Schenk foreligger en udførlig Beretning om Fuglemærkningen i Ungarn i 1910; heraf fremgaar, at man dette Aar i Ungarn har mærket 2649 Fugle af 53 Arter og deriblandt ikke færre end 1121 Storke. Der findes bemærkelsesværdige Resultater af Mærkninger af Svaler, Storke, Mursejlere og Tornskader. Hæftet indeholder som sædvanligt en Mængde »Mindre Meddelelser«.

A. C.

WINTER- UND FRÜHJARHS-BEOBACHTUNGEN IN DER GEGEND VON
ROERMOND (HOLLAND, PROVINZ LIMBURG) VON P. A. HENS, ROERMOND.

(Ornithologische Monatsberichte Juli—August og September 1911).

Enhver, der giver sig af med at iagttage Fugletrækket, vil kunne have Glæde af at gøre sig bekendt med de Iagttagelser, P. A. Hens har gjort i Egnen ved Roermond, nær ved den tyske Grænse, omtrent paa samme Bredde som Köln; man lærer af dem, at der her maa findes et ypperligt Sted for Iagttagelser af Træk, og dernæst, hvor langt tidligere Trækfuglene kan komme paa et Sted, der dog ikke ligger mere end et halvhundrede Mil Syd for Danmarks Sydgrændse. Iagttagelserne er gjort næsten daglig og meteorologiske Observationer er vedføjede for hver Dag.

Det er Vinteren 1909—10 det drejer sig om; den karakteriseres som særlig mild, hvilket ogsaa viste sig i, at mange Trækfugle overvintrede, af Arter, som ikke overvintre hos os bl. a. Hvid Vipstjert (*Motacilla alba*) og Sortstrubet Digesmutte (*Praticola rubicola*). 1. Februar trækker store Stæreflokke (*Sturnus vulgaris*) over, 3. Februar nogle store Flokke Vindrosler (*Turdus iliacus*) og nogle Sjaggere (*Turdus pilaris*), Den 19. og 20. Februar trækker store Skarer af Raager (*Corvus frugilegus*), Alliker (*Corvus monedula*), nogle Sjaggere og Hedelærker (*Alauda arborea*); 21. Februar begynder Kragerne (*Corvus cornix*) at trække fra V. til Ø., 23. Februar trækker Vin- og Sangdrosler (*Turdus iliacus* og *T. musicus*), 28. Februar mange Hedelærker, Rørspurve (*Emberiza schoeniclus*) og Engpibere (*Anthus pratensis*). Den 3. Marts skildres som en god Trækdag med en talløs Mængde forbiglyvende Fugle med Retning udelukkende fra V. til Ø.; det var Raager, Alliker, Hedelærker, Sjaggere, Sang- og Vindrosler, Tornirisk (*Cannabina linota*) i store Mængder, Grønsisken (*Chrysomitris spinus*) og Viber (*Vanellus cristatus*). Trækket af alle Smaafuglene varer den første Trediedel af Marts, talrige andre Arter end de allerede nævnte trækker saaledes 11. Marts, ogsaa Bogfinker (*Fringilla coelebs*), Kvækerfinker (*Fringilla montifringilla*) og Grønirisk (*Ligurinus chloris*). Samme Dag kommer Husrødstjert (*Ruticilla titys*) og Gransanger (*Phylloscopus rufus*). Sang- og Vindrosler samt Sjaggere vedbliver at trække over i Mængde det meste af Maanedens. 27. Marts er Bynkefugl (*Praticola rubetra*) kommen, 29. Marts Gul Vipstjert (*Motacilla flava*) samt nogle Mudderklirer og Svaleklirer (*Totanus hypoleucus* og *T. ochropus*). Hen i April hører det meste af det synlige Træk op, idet Drosler dog vedbliver at trække hele Maanedens. Løvsanger (*Phylloscopus trochilus*) kommer 6. April, Træpiber (*Anthus arboreus*) 8. April, Forstue- og Bysvale (*Hirundo rustica* og *H. urbica*) 13. April. Den 14. April kommer Nattergal (*Luscinia philomela*), den 22. April Gøg (*Cuculus canorus*), Vendehals (*Iynx torquilla*) og Gærdesanger (*Sylvia curruca*).

Man lærer ogsaa af disse Iagttagelser, hvor nødvendigt det er, naar man virkelig hos os vil have noget at vide om Trækket, da at se efter fra Dag til Dag og ikke nøjes med Angivelser om, naar en

Fugl første Gang saas; foregaar der i en Afstand, der dog kun er en lille Dagsrejse for en Fugl, et mægtigt Træk, kan jo let en og anden Fugl forville sig ud af sin Bane og vise sig i vort Land paa Tider, der slet ikke er dens normale Ankomsttid. O. H.

VERHANDLUNGEN DER ORNITHOLOGISCHEN GESELLSCHAFT IN
BAYERN 1908 BD. IX, 1909 BD. X. IM AUFTRAGE DER GESELLSCHAFT
HERAUSGEGEBEN VON DR. MED. C. PARROT.

(München 1909 og 1910).

De to foreliggende Bind af den bayerske ornithologiske Forenings Aarsberetning giver et fyldigt Indtryk af Foreningens Virksomhed. Beretningen for 1908 begynder med Medlemsliste (Foreningen har baade Æresmedlemmer og korresponderende do., hvorimod de ordinære Medlemmers Tal ikke gaar stort over 100), hvorefter følger Referat af Generalforsamlingen og de talrige men kun svagt besøgte Møder, hvor Foredrag holdes, og den nyere ornithologiske Litteratur lægges frem og omtales.

Den anden og større Del optages af forskellige Afhandlinger, hvis Hovedpart danner »Materialien zur bayerischen Ornithologie VI« et meget stort anlagt Foretagende med Iagttagelser om samtlige bayerske Fugles Forekomst i 1907—8, alfabetisk ordnede efter Fugle- navne. Tallet af Iagttagere er stort saavel som Mængden af Iagt- tagelser, men alt er ogsaa taget med, i Almindelighed dog kun med Angivelse af Stedsnavne og Dato. Mere værdifuld end denne Sam- menhobning af Data forekommer mig den følgende Del af Afhand- lingen, hvor der nærmere gøres Rede for en halv Snes almindelige Arters Forekomst under Trækket. Landet er inddelt i Regioner, og Træk- tiderne findes angivne for de enkelte Arter i de forskellige Regioner; dernæst kommer en Udregning af Gennemsnittet for Ankomsttiden i hver Region, og sluttelig for hele Bayern. Forskellighederne i Ankomsttiderne er iøvrigt saa store, at det sidste Middeltal ikke kan paaregne stor Interesse. I den Region, hvortil München hører, kom Forstuesvalen (*Hirundo rustica*) i 1907—08, 11 April, Bysvalen (*Hi- rundo urbana*) 27. og 26. April, Blodstjerten (*Ruticilla phoenicurus*) 12. og 18 April, medens Lærken (*Alauda arvensis*) først viste sig 3 Marts og 29. Februar, hvad vi jo vil kalde meget sent (de anførte Tids- angivelser er Gennemsnittet for alle Observationstiderne i den paa- gældende Region). Det er et stort Værk, Bayerns ornithologiske For- ening her har sat i Gang, og Arbejdet med Bearbejdelsen maa have været meget betydeligt; det hele er opstillet særdeles overskueligt, og Afhandlingen ledsages af Tabeller og Kort.

Bind X (for Aaret 1909) indeholder Foreningsmeddelelser som det foregaaende Bind. Det fremgaar af Meddelelserne paa General- forsamling, at Benyttelsen af det Bibliothek, Foreningen havde skaffet til Veje og faaet særligt Lokale til, var ringe, saaledes at Lokalet blev opgivet, og Bibliotheket flyttet til zoologisk Museum. Refera- terne fra de talrige Maanedsmøder viser, at der paa disse er holdt

adskillige interessante Foredrag, bl. a. om Rovfuglenes økonomiske Betydning, Simroths Pendulationsteori og Fugletrækket (ogsaa omtalt her i Tidsskriftet) samt Foraarsagttagelser fra den franske Riviera (der viser et meget sparsomt Fugleliv).

Af større Afhandlinger indeholder Heftet bl. a. indgaaende Trækagttagelser af A. Ries »Vogelzüge und Vogelleben in der Bamberger Landschaft« og en Beretning af E. Stresemann om Fuglemærkningsforsøg i Bayern. Der er mærket en Del Hættemaager og Storke hvilken sidste Fugl aftager med rivende Hast i Bayern, dels paa Grund af Straatagenes Afløsning af Tegl, dels paa Grund af Smaasøernes Udtørring, og endelig som Følge af Befolkningens Efterstræbelser; i Løbet af 7 Aar er Tallet af Storkereeder svundet ind til ca. $\frac{1}{3}$. Baade i Beretningen fra 1908 og 1909 findes Afhandlinger om den lille Fluesnappers (*Muscicapa parva*) Ynglen i Bayern, og indgaaende Beskrivelse af dens Sang. Den sidste Afhandling drejer sig om Undersøgelse af Rovfuglenes Maveindhold og giver særdeles grundig Besked om Maveindholdet hos Musvaage (*Buteo vulgaris*), Vintermusvaage (*Buteo lagopus*), Skovhornugle (*Otus vulgaris*) og Sump-hornugle (*Otus brachyotus*). Undersøgelserne bekræfter, hvad jo ikke er noget ukendt, at alle disse Rovfugles Føde næsten udelukkende er Smaagnavere og Insekter; af Fugle findes meget faa Rester, af jagtbare Dyr kun ganske enkelte. Undersøgelserne er foretagne paa alle Aarstider.

Bayerns ornithologiske Forening har lidt et stort Tab, idet Formanden, den bekendte Ornitholog Dr. med. Carl Parrot døde 28 Januar 1911. Parrot var Foreningens Stifter, og stadig dens ivrige og virksomme Formand; hver af Selskabets Aarsberetninger bærer tydelige Spor af hans overordentlige Energi og Interesse; han var øjensynlig Foreningens ledende Kraft. Rundt om i ornithologiske Tidsskrifter findes talrige Arbejder fra hans Haand, baade om Bayerns Ornithologi og om Fuglelivet andet Steds, baade i og udenfor Europa. Parrot rejste meget og havde en udstrakt Virksomhed som Læge i München, saa man kan sige, det er et overordentlig virksomt Liv, der er afsluttet i en forholdsvis ung Alder.

O. H.

BILLEDER AF DANSK FUGLELIV, FOTOGRAFERET I NATUREN AF
ROAR CHRISTENSEN MED TEKST AF MAGISTER A. DITLEVSEN.

I. VADEFUGLE.

(G. E. C. Gad, København 1911).

Et glædeligt Vidnesbyrd om den Interesse, der for Tiden hersker her hjemme for Fugle, er det, at der hurtigt ovenpaa hinanden kan udkomme en Række Billeder af Fuglenes Liv. Som Fortsættelse af det foreliggende Hæfte, der omhandler Vadefugle, er lovet endda 2 Hæfter til, et om Svømmefugle og et om Skovfugle. Bogen indeholder 39 Fotografier af Fugle paa eller ved Reden eller af Reder

med Æg eller Unger; det er Billeder af nogle af vore almindeligste Strandfugle. Til Billederne slutter sig en Tekst, der efter en kort Indledning behandler hver enkelt Art.

Enhver med lidt Sans for Naturen vil have Fornøjelse af at se paa Billederne og vil sikkert sende en venlig Tanke til den Mand, der med saa stor Taalmodighed og Snille har formaaet at vise os selv ellers ret sky Fugle ved deres Redeplads. Hvad der kræves hertil af Tid og Ulejlighed, vil man kunne læse om i dette Tidsskrifts 2. Aargang¹.

At Roar Christensens Billeder er gode, har man jævnlig haft Lejlighed til at se, og dette Tidsskrifts Læsere vil ogsaa have kunnet iagttagelse, hvor fortrinligt de kan tage sig ud i Reproduktion; men nægtes kan det ikke — Reproduktionen i det foreliggende Hæfte er ikke ved alle Billeder, som man kan og maa forlange det nu til Dags; der er over flere af Gengivelserne kommen noget uklart og grumset, som ikke er heldigt. Reproduktionstekniken, ogsaa ved Fuglebilleder, har nu til Dags naaet en saadan Højde, at kun det bedste vil kunne hævde sig.

Teksten af A. Ditlevsen fortæller fordringsløst og kortfattet om de enkelte Arter, idet der kun for Vibens Vedkommende er givet en mere indgaaende Skildring af dens Livsforhold. Skal der overhovedet Tekst til saadanne Billeder, maa den ogsaa være lidt fyldig, og kan ikke være mere kortfattet end Skildringen af Viben. Forfatteren vil næppe kunne forsvare at Viben kun ruger et Par Uger, saa lidt som at Ungerne først er flyvefærdige i Juli-August. Under naturlige Forhold (hvor der ikke samles Æg) er de allerfleste Vibeunger flyvedygtige i Slutningen af Maj eller først i Juni. Den knappe Beskrivelse af de 3 Præstekravearter byder næppe den, der ikke i Forvejen kender Fuglene, mange Holdepunkter til at adskille dem; saa meget Arterne ligner hinanden i det ydre, saa forskellig er jo deres Forekomst, Opholdssteder, Adfærd og Stemme, kort sagt de allerfleste af deres Livsforhold. Ved en meget kortfattet Tekst er der altid den Vanskelighed, at man i ganske anden Grad end ved en mere indgaaende, maa stille Fordring om, at hvert Udtryk er ganske nøjagtigt og oplysende; i Stykket om Strandskaden kan man ikke sige at disse Krav helt er sket Fyldest.

O. H.

¹ Om Fotografering af vilde Fugle i Frihed, af Roar Christensen.